

9.

Отзивъ за скажката
на проф. Метковъ въ Видинъ (види стр. 2 колонъ за!)

Год. VI

Видинъ. 15 мартъ 1934 год.

Брой 105

ПРОСВЕТА

Органъ на комитета за културно повдигане на Видинския край

Адресъ: в. „Просвѣта“ — Видинъ
Обявления по споразумения.

Редакторъ-уредникъ:
Д-ръ Б. Бончевъ

Излиза три пжти месечно
Годишенъ абонаментъ 30 лева

гаждатъ така, че съ нищо да се не урони престижа, не само на отдѣлната личност, но и на цѣлия кредитивен институт. Пъкъ и самиятъ кооперативенъ лозунгъ „Единъ за всички и всички за единъ“ цели преди всичко да култивира въ съзнанието и въ душата на кооператора добри чувства и оформяване въ характера му полезни за него, близкитѣ му и обществото качества. Такъвъ съзнателенъ членъ винаги ще знае добре да използва правата си и когато ще се избиратъ лицата, на които ще се повѣри ръководството на известно кооперативно сдружение, като знае още повече, че изключително на тѣхъ ще се възлагатъ надежди за бъдещия успѣхъ на това сдружение.

Ако е имало у насъ кооперации, които да не сж постигали задоволителни резултати, а нѣкои и съвършено да сж пропадали, то се е дължало най-вече на лошата тѣхна управа.

Проче, време е вече въ нашитѣ кооперации да се избиратъ за членове на управителнитѣ и контролни съвети не „ваши и наши“, а добри съзнателни членове, а тѣ отъ своя страна да си подбиратъ и назначаватъ честни, подготвени и изпитани лица: за чиновници и служащи, отъ които следъ като ще се изисква да сж полезни въ всѣко отношение за кооперацията, при която служатъ, да имъ се гарантира сносно възнагрѣждение и stabilitetъ.

Г. А. Сливчевъ

К. Но жар овъ

Сказката на проф. д-ръ Стефанъ Петковъ
върху важността, защитата и разумното използване на родната природа.

Отъ по-рано бѣше разгласено, че тази сказка ще бжде държана въ театралния салонъ на читалище „Цвѣтъ“ на 2 мартъ въ 6^{1/2} часа сл. обѣдъ отъ страна на съюза за защита на родната природа. Въ навечерието на този день г. професорътъ бѣше вече въ града и на уречения день държа не само обявената обща сказка, ами и друга една предъ ученичкитѣ и ученицитѣ на горнитѣ класове въ дветѣ гимназии. И понеже както едната тѣй и другата въ съвкупността си будятъ особенъ интересъ, то ние тукъ, за назидание на нашитѣ млади поколѣния, па и на населението изобщо въ Видинъ и Видинско, предаваме кратко, сбито резюме и впечатленията си особено отъ общата сказка.

Споредъ думитѣ на нѣкои ученички и ученици, съ своята първа подготовителна беседа, съ материали и факти на ржка г. професорътъ разкрилъ предъ тѣхъ потайната зависимостъ на живота отъ растителността и значението на последната изобщо за природата по такъвъ начинъ и съ

такъвъ езикъ, че възбудилъ не само тѣхното любопитство, ами чрезъ тѣхъ и любопитството на тѣхнитѣ близки къмъ втората сказка. И затова къмъ 6^{1/2} часа театралниятъ салонъ се изпълни съ граждани и ученици.

Г-нъ професорътъ застана на катедрата и почти въ течение на единъ академически часъ разви, изложи и разясни своята тема, като на края я придружи съ около 30 свѣтливи картини.

За тѣзи, които присѣдствуваха и внимаваха — а вниманието бѣше общо — сказката въ цѣлата си обстановка разкри следната прегледна картина на действителността, както самъ той отбеляза на нѣколко пжти, която гнети и застрашава цѣлата страна: родната наша природа не само е проникната съ милиарди надземни и подземни богатства отъ минерално естество, но тя сжщо тѣй е богата отъ земеделско и горско-стопанско становище, както и по отношение на лова, риболова и др. стопанствени клонове на нашия животъ. Но, надъ всичко друго, цѣлиятъ нашъ животъ зависи главно отъ зелената, наша горска растителност, която не само непосредно поддържа живота, но косвено го подпомага чрезъ влиянието си върху климата, следователно и върху културнитѣ растения, върху хигиената и естетично-художественитѣ наши настроения. И понеже ние черпимъ всичко за живота си отъ нея, върховната презумция отъ това е, че, признавайки тази ѣ важност, трѣбва преди всичко да я пазимъ и защитаваме, за да можемъ разумно да я използваме за себе си и за благоденствието на страната. Е добре, по нашитѣ земи се върши тѣкмо обратното: рушатъ се безогледно всички ценности: на бездушната и животинска природа, унищожаватъ се красотитѣ на праисторичнитѣ ценности на пещеритѣ, браконьерството въ областта на лова, риболова и горското дѣло е нѣщо обикновено; и противъ всичко това и самитѣ законодателни мѣрки мжно помагатъ.

И, като си полага въпросъ, защо това е тѣй, почтенниятъ професоръ отговаря: „защото културната висота, всестранното възпитание, обогородяването по душа и сърдце и, надъ всичко друго, върховното възпитание на широкитѣ наши народни маси не сж издигнати до тамъ, че да могатъ да схванатъ отблизо значението на природнитѣ ценности и важността на мѣрките за тѣхната защита. Отъ тамъ и необходимостта отъ превъзпитание на тѣзи наши широки народни маси чрезъ тѣхнитѣ млади поколѣния посредствомъ морално-възпитателни и културно-просвѣтни с к а з к и, каквато бѣше и неговата, за която е дума тукъ, каквато е била и онази предъ ученицитѣ; каквито, казва той, биха били и всички онѣзи съвсемъ кратки сбита

беседи въ този духъ, които биха се упражнявали отъ ръководнитѣ органи ежедневно въ училищата, въ спортнитѣ и спортно-стопански организации, па дори и предъ войницитѣ въ казармата, гдето масово се централизиратъ поколѣниятъ главно отъ селата. Но за всичко това е необходимо преди всичко съзнание, желание и воля.

И, като изтъква, че за тази цель именно е основанъ още преди петъ години „Сюзътъ за защита на родната природа“, състоящъ се отъ 6 природонаучни дружества и 4 отъ нашитѣ най-голѣми спортни и спортно-стопански организации (туристичнитѣ съюзи, ловнага и риболовна организации), той направи особенъ по в и к ъ къмъ видинци и видинската младежъ да прегърнатъ и подкрепатъ подетата отъ съюза идея, тѣй благодатна както за Видинската област, тѣй и за общия разцвѣтъ на България.

Къмъ това кратко резюме могатъ да се сведатъ основнитѣ мисли на професора. Но, драги читателю, за да имашъ една колко годе ясна представа за впечатлението, което сказката на проф. Петкова направи на присѣдствующитѣ, трѣбваше да бждешъ между тѣхъ. И ти щѣше да видишъ, какъ следъ като застана на катедрата, още съ първитѣ си уводни думи къмъ предмета на сказката си, той прикова вниманието на присѣдствущитѣ къмъ себе си и всички съ затаенъ дѣхъ изслушаха последната до приключването ѣ съ свѣтливитѣ картини, ти щѣше да чуешъ, какъ на цвѣтистъ езикъ и съ младежки жаръ, безъ демагогия, безъ партизански намѣси или други егоистични съображения се засѣга отъ чисто научно и културно-приложно гледище въпросъ отъ общо значение за страната, отъ съвременното и разумно разрешение на който зависи и нормалния благоденственъ животъ на последната.

Сказката на проф. Петкова бѣше и високо морално-просвѣтна, за стари, млади и особено за младитѣ поколѣния, чрезъ които той съ пълненъ оптимизъмъ смѣта, че може да се постигне превъзпитанието на широкитѣ наши народни маси, спрямо защитата на родната природа. Дано бжде останалъ задоволенъ отъ Видинци и Видинската учаща се младежъ!

Д-ръ Б. Бончевъ

Народни кухни

(продължение отъ мин. брой)

Сжщото нѣщо имаме съ лука. Отъ единъ декарь могатъ да се получатъ отъ 1200 до 2000 кгр. лукъ, а следъ това ще се засади съ зеле. Производственитѣ разноси срдно за 1500 кгр. лукъ сж около 250 лв., което прави 0'14 = 14 стотинки, а въ смѣтката е изчислено по 40 ст.